

Themabijeenkomst wijkenergie 6 december 2017

Opzet van de avond

Na een algemene intro over de Spoorzone wordt door een beleidsmedewerker van de afdeling milieu een beeld geschetst over hoe je in de toekomst woont.

Daarnaast is vanuit Empuls (onderdeel van Enexis) een korte presentatie gegeven over verschillende concrete toepassingen: bierbrouwen met biogas, buurtkracht, inzicht in energieverbruik, het nieuwe transferium bij JBZ, VVE Zonnekracht, Lab 073. Tevens aanbod om VVE's te ondersteunen t.b.v. realisatie elektrische deelauto's, ook ondersteunen bij aanpak laadpalen.

Veel partijen in de Spoorzone hebben al stappen gezet richting een duurzame energievoorziening. Een beleidsmedewerker van de afdeling milieu laat zien hoe.

Hierna is in twee subgroepen gesproken over duurzaam wonen, duurzaam werken en duurzaam rijden.

Dit is plenair teruggekoppeld.

Voordat we in subgroepen uiteen gingen, is geïnventariseerd wie precies aanwezig was en wat men belangrijk vond.

- (fotograaf en bewoner) wil deze avond gewoon kijken
- (ENFB)
- (architect BWWB) interesse in elektrisch vervoer, laadpalen, nul op de meter woningen
- (bewoner Veemarktkwartier) interesse in duurzame energie
- (lector Avans) bewoner en gebruiker van het gebied, interesse in innovatieve technologische aanpak en ontwikkeling
- (bewoner Veemarktkwartier) voorbeeld; palletkachel, toch veel opslag nodig
- (OBB) samen energie opwekken op lokaal niveau
- (bewoner) samenwerken in gebied
- (Brabant Wonen) interesse in gezamenlijk zaken oppakken, gelooft in kracht van de wijk

- (Enexis) geïnteresseerd in ideeën en oplossingen die vandaag worden gedeeld; werkt zelf in Paleiskwartier
- (manager Paleiskwartier Elektrisch) zakelijk en prive elektrisch rijden, interesse in lokaal opslaan van energie
- (adviseur duurzaam) collectief iets doen, bijv. postcoderoos, warmtenetten; wat kun je doen om je huis zuiniger te maken; echter hier reddend we het niet mee, we moeten collectief aan de slag
- (KW1C / MINCafé) zonne-energie van de school benutten voor anderen; energie-eco systeem
- (?) kan water meer ingezet worden, bijv. de Dommel en de Aa?
- (bewoner) zorgen over spoor, jammer dat Zayaz er niet is, gratis vouwfiets in de trein
- (bewoner BWWB) smart grid, elektrische deelauto; wijkenergie moet ook over Milieu gaan
- (Bossche windmolen west) met een windmolen kunnen we 3000 huishoudens van stroom voorzien
- (bewoner) verschillende vormen van energievoorziening, verbaasd dat in de plannen steeds gesproken wordt over toename van mobiliteit

Input uit de subgroepen:

1. Mobiliteit

- Overstappen van brandstofauto op fiets, trein, elektrische auto
- Breid mogelijkheden deelfietsen (bv achterzijde station en Transferium) en deelauto's uit
- Mobiliteit als dienst i.p.v. bezit
- Maak parkeernorm bespreekbaar: is bij elk huis wel parkeerplek nodig? Het bespaarde geld kan ingezet worden voor energiebesparing in (nieuwe) woning.
- Specifiek probleem m.b.t. laadpalen in de openbare ruimte, als je je eigen stroom daarvoor wil inzetten en je geen parkeerplaats op eigen terrein hebt
- Waarom zoveel aandacht voor elektrisch vervoer en niet meer aandacht voor waterstof

2. Duurzame gebiedsontwikkeling

Oplossing vanuit 1 doel (energie) realiseren is niet rendabel, vanuit meerdere doelen wel. Werk integraal bij verduurzaming woningen/ gebouwen:

- Circulair en biobased bouwen > productie bouwmaterialen kost veel energie/CO₂-uitstoot
- Gezondheid/ binnenklimaat/ comfort woningen/ gebouwen
- Klimaatadaptatie
- Biodiversiteit
- Minder lichtvervuiling > veel licht in flats/ parkeergarage Paleiskwartier

Warmtevraag; Verlaag warmtevraag door maximaal isoleren bestaande en nieuwbouwwoningen

Stop met gas leveren > verplicht bewoners/bedrijven hun woningen/ bedrijven daarop aan te passen

Vragen:

- Hoe jaren '30 woning beste te isoleren (o.a. Veemarktkwartier)?
- Hoe oudere woningen verwarmen zonder gas en van warm water voorzien?
- Welke mogelijkheden zijn er voor een warmtenet? Warmte niet te ver transporteren om verlies tegen te gaan.

Collectief aanpakken; kijk naar mogelijkheden voor collectieve systemen:

- Warmtenet, gevoed vanuit lokale warmtebronnen of biogas
 - Houd energie zoveel mogelijk in het gebied: lokale opwekking duurzame elektriciteit, opslag en levering (wijkaccu) i.c.m. elektrische auto's.
 - Collectief zonnedak/winddelen (postcoderoos) > m.n. voor woningen waar zon-PV niet kan (o.a. Veemarktkwartier)
 - WKO (WarmteKoudeOpslag) met collectieve warmtepomp per straat (niet per huis)
 - Collectief inkopen van o.a. zonnepanelen, isolatie, deelauto voor bewoners > per wijk/straat
 - Straat-voor-straat aanpak: kijk per straat/buurt naar mogelijkheden samen met bewoners > ga samen aan de slag. Er zijn al veel actieve mensen in het gebied. Sluit daarbij aan. Organiseer collectiviteit
 - Benut zonne-energie van scholen in zomer voor woningen; concreet aanbod vanuit KW1C.
- Benutten braakliggende terreinen (bijv. Ertveld-zuid, Michelin-terrein) tijdelijk met zonnepanelen
- Hoe kun je als VvE energie besparen/opwekken?
- Onderwijsboulevard wordt campus, biedt wellicht kansen voor energie-uitwisseling
- Pas nieuwe technologie toe
- Zonnepanelen, zonnecelfolie, dakpannen met zonnecellen, zonneboilers
 - Warmte uit oppervlaktewater (Ertveldplas) en stromend water (Zuid-Willemsvaart)
 - Gelijkstroomnet
 - Geothermie
 - Infrarood panelen (voor tijdelijk en plaatselijk verwarmen)
 - Warmte van het spoor en uit asfalt.
 - Gesloten waterstof-keten (bv opslag energie in waterstof)
- Pas regelgeving aan
- Haal belemmerende regelgeving weg
 - Parkeernorm stimuleert autobezit, vraagt ruimte en kost
- Diversen
- Inrichting openbare ruimte en gebouwen; minder licht in flats
 - Beperk energiekosten tijdens de bouw en kies zorgvuldig de bouwmaterialen
 - Hoe kan je voorkomen dat de maatregelen die je nu neemt later achterhaald blijken te zijn? Voorkom desinvesteringen.
 - Hoe stimuleer je circulair en energieneutraal bouwen bij particulieren?
 - Kan de gemeente energieneutraal bouwen verplichten?

- Betreuk bewoners al in een vroeg stadium, ook als oplossingen nog ver weg zijn
- Aanbod studenten; Avans zet graag studenten in voor energietransitie

Algemene conclusies:

Op woningniveau energieneutraal is meestal niet mogelijk. Daarom op zoek naar collectieve oplossingen.

Energieopwekking

De collectieve ruimte gebruiken:

- Zonnepanelen op braakliggend terrein
- Zonnepanelen op daken van scholen en andere gebouwen
- Biomassa
- Windenergie
- Spoor gebruiken om energie op te wekken (geluidswal met zonnepanelen, trillingen van het spoor omzetten in energie)

Collectieve warmte

- Riothermie (warmte uit het riool)
- Warmte uit oppervlaktewater (bijv. Ertveldplas)
- Restwarmte benutten van bedrijven zoals Heineken

Mobiliteit - fietsen

Er zijn te weinig faciliteiten voor fietsen. Ideeën:

- Meer OV fietsen op meer plaatsen beschikbaar stellen
- Goede fietsparkeervoorzieningen bij bijvoorbeeld Brabanthallen

Mobiliteit - elektrisch rijden

- Behoefte aan laadpalen
- Lastig als er geen eigen oprit is

Flexibel en circulair bouwen

- Bouw voorzieningen zoals parkeerkelder zo dat ze later een andere functie kunnen krijgen
- Woningen moeten circulair en levensloopbestendig worden gebouwd (zoals bij BWWB).